

GORENJEK

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». Izdajatelj in odgovorni urednik Lav. Mikuš. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znatom popust. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi iz novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

In zasmrdelo je ...!

Skoro 40 let ni bilo na Kranjskem tako žalostnega in velikega gospodarskega poloma, kakršnega imamo zabeležiti v konkurzu «Glavne posojilnice» v Ljubljani, ki je bil razglašen minuli pondeljek.

Pa kako je prišlo do tega? Ker so nekateri odborniki kradli zaupani jim tuji denar, kar bi se ne držalo storiti niti največji tolovaji. Upravni svetniki in nadzorniki bodo prišli ob vse in se bodo morali valed tega zagovarjati še pred kar sodnikom. Glavni krivec je posojilnični predsednik dr. Matija Hudnik, ki si je z milijoni ukradenega denarja polnil svoje globoke žepa, kupoval z njim falične graščine, doveljeval brez vsakega odborovega dovoljenja ljudem, ki so mu stali k obrazu, naravnost ogromne svote. Penarejale so se bilance, podkupljen je bil revizor ... Pregledovalca računov sta bila: Elja Predovič, ki je svoj čas gonil prešiča s Hrvaškega, mež, ki niti ne zna brati, a je slovel kot «milijonar», in neka ošabna zverica, ki se vlačil po ulicah kakor megla. Čudimo se le, da «reka pravice» tako dolgo ni prišla teh «poštenjakovičev», kajti dr. Hudnik je do pred kratkim dannadan biljardiral pri «Slonu», bivši trgovec Meglič se še vedno izprekaja s svojo virtinko in oglaš po uredništvih po Ljubljani, Predovič pa jase naprej svoje svine. To je unikum, pravi pravečali panoptikum. Zdi se nam, da je odprt zato, da ga gledajo prizadeti in nedolžni ljudje ... Sicer se je zadnje dni nekaj debatiralo v justični palači, kaj, pokaže bližnja prihodnost.

Primanjkljaja izkazuje ta falirani zavod okrog poldrugi milijon kron. Za varnost jamčijo po pravih deležniki, ako potreba, z vsem svojim premoženjem. Potemtakem je oškodovanih vsled brezprimerne početja teh brezvestnečev, ki so zapravili pokradeni denar deloma v samopašne,

deloma v nesrečne spekulacijske namene, na Gorenjskem cela vrsta najzvestejših pristašev narodno-napredne stranke. Vsled tega je — odkrito rečeno — pisava «Slovenskega Naroda» naravnost drzna, češ, da s tem zavodom nima najmanjšega opravka liberalna stranka, dasiravno je dobro znano, da so v odboru te skrahirane posojilnice sedeli sami liberalni prvaki: ljubljanski občinski svetovalci in celo deželni poslanec. Ne slepimo vendar sami sebe! To se pravi briti norce zlasti iz prizadetih narodno-naprednih somišljenikov, ki tvorijo najmanj dve tretjini vseh deležnikov. Ravnotako ni bilo prav, da so dobili pri likv. odboru v roko listo nesrečnih žrtiev razni zavodi in priznani krvosesi, ki imajo dopadajenje nad poginom svojega bližnjega. Apelira se venomer na strankino disciplino in složnost, poštenu, zaslužni in v boju za stranko osiveli možje pa so trpeli in še vedno trpe v svoji sredi nekaj eksemplarov, katerih se dostojen človek navadno ogiblje. In narodno-napredni stranki menda ni vseeno, če ima v svoji sredi individue najtemnejše sorte, ki si vsikdar škodoželjno manejo svoje kremplje, kadar morejo zadaviti kako žrtev. Vzame naj v roke veliko metlo, da pomete tako sodrgo, ker sicer ji preté v doglednem času nova razočaranja. Če se nam bo zdelo vredno, jo bomo na to še pravočasno opomnili. Kdor ni slep, ta vidi, kdor pa je vdarjen s kurjo slepoto, temu ni pomagati.

Akcija za železnico Kamnik-Kranj-Škofja Loka.

Kadar se je sle za gorit in blagostanje naše Gorenjske, tedaj je naš list vsikdar nepristransko zastopal splošno in edino pravo stališče. Tako tudi v temle slučaju.

Z veseljem moramo konstatirati, da se je v novem času izprožila ideja za gradnjo novih železniških prog in pride tedaj v poštev v izdatni meri tudi naš Gorenjski. In želeži je, da bi složnost, ki se je pojavila že takoj v začetku te akcije, držala saj ves čas, dokler ne sapiha lokomotiva, prišedša iz Kamnika, čez čirski boriš po mostu proti Puštalu ali Štemarjem po lepi poljanski dolini, Zirem i. t. d. Na drugem mestu prinašamo oblik na veliki shod, ki se vrši prihodnji pondeljek v «Ljudskem Domu» v Kranju.

Kar se je zagrešilo pred leti, je sedaj z novim pojavom stopilo naenkrat v ospredje. Pravimo: Zagrešilo! Da! Zagrešilo se je mnoge ...! In sedaj se hoče to popraviti. Prav! Zatorej složno na delo!

Poučni listek.

O sestavi računskih zaključkov.

Dalje

Strojna zadruga.

Podobno kakor pri posojilnici, se sestavlja računski zaključek tudi pri strojni ali kmečki gospodarski zadrugi, ako nima blagovnih zalog, temveč pri onih, katere imajo v svoji lasti edino stroje, da jih prepuščajo svojim članom proti primerni odškodnini.

Za vzgled naj služi «Strojna zadruga v Zgornjem Brniku», katere računski zaključek sestavlja je za II. upravno leto. Objavljen je tudi zaključek prvega upravnega leta, ker služi za podlago pri sestavi drugega upravnega leta.

Denarni promet prepisemo iz razdelnika, kateri bode nekaj različnejši od posojilniškega, kajti označiti ga je s popolnoma drugačnejšimi naslovi, n. pr. prejemki in izdatki za stroje, prejemki zaslužka z delom, izdatki za bencin i. t. d.

Vzemimo, da je razdelnik pravilno zaključen, da soglašajo z dnevniki, tedaj imamo denarni promet gotov, treba si je istega izpisati na pripravljen tiskovni ter vsled tega lahko preidemo k sestavi bilance za tekoče upravno leto.

Drugi dan pa je pripovedoval svoji kuharici Katri, da se je jokal. Niti takrat, ko mu je umrl oče in drugi sorodniki, se ni tako jokal kakor ravno vled tako prasnih sanj.

Sanje pa vendar niso bile tako prazne, kajti, prvo nedeljo mu je prednica naznala istop iz družbe, čes, da se poroči s svojimi Tonikom.

Tedaj se je sele v pravi besedi jokal ...

Leo P.

Feldvebel

Konec.

Sveda mora «šac» izkopati le tisti, ki vidi luč nad njim, opomni omenjeni obrtnik. Vendar pa se je feldvebel moral zavetati, da odstopi nekaj sklada gostem, ki so mu vse o «šacu» razložili, ker sicer bi mu baje ne pustili delati pri njegovem izkopavanju. Glavno pa je bilo treba poudariti: «Šac» se mora pričeti kopati po «Zdravi Mariji» in med delom se ne sme izpregovoriti nobene besede.

Veselo je odrinjal naš «šacobar» k sosedu na slamo spat. Čelo noč je sanjal o bogastvu in lepem življenju. V gostilni pa se se na njegov rovaš sabavali in težko pričakovali prihodnjega večera.

Ko je drugi dan odzvonilo Angeljeve čaščenice, je naš junak že stal na zgovornem mestu. Zmračilo se je. Po začetnih ceremonijah je zasidil lopato v zemljo in delal s čudovito močjo. Sleknil si je pozneje se tudi sarkofag, ker potil se je, da mu je

PODLISTEK.

V. D.-r.

Milo je jokal ...

Na malo gorenjsko vas se je vlegla že temna noč, le semintja se je pokazal zadnji krajec lune izza oblaka in se ozrl na vas, kjer je živel kmetško ljudstvo siromašno življenje; samo par bogatih posestnikov je delalo izjemo.

Vsi prebivalci so se vlegli k počitku, le v župnišču je še gorela luč. Za mizo je sedel župnik, že bolj prileten, pregledaval je listine in primerjal stanje svoje fars za časa njegovega delovanja in delovanja njegovih prednikov. Prišel je tako do jako lepih zaključkov. Ustanovil je kat. izobraževalno društvo, Marijino družbo, s svojimi pretresljivimi pridigami odvrnil marsikatero pijančka od popivanja i. t. d. Srce se mu je smejalo in z zadovoljstvom si je g'adil svojo že napol plešasto glavo.

«Spat bo treba iti, ura je že enajst,» je rekel sam pri sebi, izpil še veliko čašo vina in se nato napotil k počitku; smehljajoč se še vedno svojim dobrim uspehom, s katerim je toliko koristil celi župniji. Zmolil je še kratko molitev in se nato vlegel v postelj.

Zaspal je. Z njegovega obraza je še vedno sevalo zadovoljstvo. Toda polagoma se mu zmračila

obraz, čelo se skrči v vsakovrstne gube. Sanjal je težke sanje, ki mu gotovo niso bile po volji.

Sanjal je, da se izprekaja po stni, ki vodi med vrbovjem, rastočim ob potoku, ki urno teče dalje in dalje, ne menec se za stvari, ki se gode ob njegovem obrežju. Ob steni so postavljene ali pravzaprav iz starih desk napravljene klopi, kamor se pride hlaadi ob medeljah utrujen kmet, ko pritiska solnce na zemalje s svojimi pekočimi žarki. Ko hodi tako gorindol, začuje za seboj polglasno šepetanje. Le par besedi more razumeti. «Zlata moja dušica, jaz te ljubim iz vsega svojega srca, vsa duša mi gori le za te; vedno bi živel le pri tebi!» «In jaz, vedno sem vsa tvoja, poljubi me, tako sem željna tvojih poljubov,» in sledi je dolg, vroč poljub. Obrne se, toda kar stema se mu pred očmi. Ona, prednica Marijine družbe, v objemu in poljubu tako brežbožnega človeka.

«Lopovi! kaj delaš tu, kaj zapeljuješ dekle, ki je obljubila čistost Mariji in — meni!» zavpil je nad mladeničem, ki pa mu je proti vsaj njegovi jezi zrl mirno v oči. «In ti, nesrečnica, ne veš li, kaj si obljubila? Sveda, kar jaz zidam, ti podiraš!»

Toda kmalu se mu potolaži jeza in milo se začne jokati. Spomni se svojih uspehov ter joka, joka ...

* * *

1. Gotovino koncem leta povzamemo iz denarnega prometa.

2. Vrednost bencina, olja i. t. d. dobimo z inventuro zadnji dan leta. Takrat steh-tamo preostali bencin, olje ter ga cenimo po lastni nakupni ceni, zračunamo ter dobljeni znesek postavimo v bilanco. V našem slučaju znaša tega vrednost K 64.80.

3. Terjatve za neplačano delo. Zadnje dneve v letu opravljeno delo mogoče še ni plačano, so pa tudi člani, katerim ni vedno mogoče vsak čas plačati odškodnine za porabo strojev. Zadnji dan leta napravimo inventuro ali izpisek dolgujočih članov, dobljeni znesek so zadrugine terjatve, njeno premoženje ter se postavi v bilanco; mi imamo K 77.60.

4. Deleži pri zvezi in posojilnici. Vsaka zveza zahteva, da se ji vplača od zadruge večji ali manjši delež. V našem slučaju bi bil K 10.—. Ker pa je zadruga radi posojila potrebne denarja v zvezi z bližnjo posojilnico, mora tudi pri njej imeti delež ter postati njen član. Tu plača deleža 2 K, tako da znašajo deleži, kateri so last zadruga K 12.—.

5. Inventar po 10% odbitku. Zadruga je pričela delovati že v drugi polovici pretečnega leta. Prvo leto ni odpisala nikakega zneska. Drugo leto pa to mora storiti.

V poštevek pride vrednost inventarja prvega leta po K 4467.86
kakor kaže denarni promet leta 1910
se je nakupilo za 116.08

Skupaj K 4583.94
Ker se od inventarja v upravnem letu
ni nič odprodalo, odpišemo od tega
zneska 10% 458.39

Tako znaša vrednost strojev in in-
ventarja K 4125.55
kateri znesek spada v bilanco, a 10% odbitek po
K 458.39 pa v račun izgube in dobička med
izgubo.

Idimo k zadruginim dolgovom!

1. Deleži članov so znašali v
lanskem letu K 99.—
denarni promet kaže, da je bilo letos
vplačanih 854.—

Skupaj K 953.—

Ker ni bil izplačan nikak znesek, postavimo
v bilanco dobljeno število.

2. Tekoči račun s posojil-
nico. Bilanca predidóčega leta kaže
dolg K 2393.33
v upravnem letu se je dvignilo nanovo . 1360.32

Skupaj K 3753.65
v upravnem letu se je vrnilo 1348.55

Dolg koncem upravnega leta znaša . K 2405.11
kateri znesek prenesemo v bilanco.

3. Dolg raznim. Zadruga ima mogoče še
kak dolg, katerega dolguje zasebnikom. V vzorcu
bi bil saldo tega še K 946.60.

5. Rezervni zaklad. Ker je odločil občni
zbor, kateri je odobril zadnji računski zaključek,
da se določi ves čisti dobiček preteklega uprav-
nega leta v rezervni zaklad, se isti tako izkaže.

Pri seštevanju vidimo, da znaša imetje
K 4540.43 in dolgovi 4396.02, tedaj je prebitok
po K 244.41 čisti dobiček, katerega vpišemo za-
radi zenačbe k dolgovom.

Pri sestavi računa izgube in dobička moramo
upoštevati zopet vse ono, kar smo že rekli ob
priliki pri kmečki posojilnici.

vse teklo po obrazu. V njegovi domisljiji pa je
sidal gradove v oblake. Slišal je rožljanje zlatov,
videl je, kake so se mu val v vasi klanjali in si
šepetali med seboj: «Kdo bi si mislil, da bo feld-
vebel kdaj tak gospod.»

Od daleč so se prikazali gostje, ki so feldve-
belna tako lahke vpregli v to delo. Nasmešnil se
je na znani obrtnik, ko je videl cele kupe nako-
pane glin. Cel dan bi je zmerni delavec toliko ne
nakopal. Slišali so vzdihljaje, ki so se izvijali iz
prai, v katerih je močno bilo srce v nadi, da se
v kratkem času izvrši velikanska izpremembra.

Skoro onemogel je bil že naš delavec, ko se
je bližal čas na polnoč.

Gledalci so se približali «šagrobarku», ker
zdela se jim je, da je zadosti te komedije.

Kar udari feldvebel na nekaj trdega. Zena ga
pretrase in bližajočim se zakliče: «Ga že imam!»

Ura je bila polnoč.

Veselo je zavladovalo in kmalu je privlekel na
znanec iz globoke jame ono trdo reč.

«Kamen,» se zagrohota gledalci v nepopisno
žalost feldvebelnovo, ki mu je baje izpodjedla vse
zdravje.

Pričujoči so ga tolažili z dejstvom, da je pri-
šel do «šaca», samo da se je ta, ker je izprego-
voril: «Ga že imam,» izpremenil v kamen, feldvebel
se to verjel in sedaj toži po gostilnah, da ga je

Kot izguba pride iz denarnega prometa te-
kočega upravnega leta izdatki za bencin in olje
K 239.60, plačane obresti K 185.50, popravila in
razno K 17.80, upravni stroški K 198.92, dayki
K 20.—, odpis strojev po K 458.39 smo vpisali,
ko smo določili vrednost strojev za račun bi-
lance. Iz lanskeletne bilance imetje K 57.44 kot
tedanja vrednost bencina se tudi vpoštevata. Ker
pa v bilanci tekočega upravnega leta ne izkazu-
jemo nikakih dolgov za bencin, materialije i. t. d.,
ni v tej postavki ničesar za vpoštevati.

Pod dobiček štejemo iz denarnega prometa:
Vpisnina K 70.—, zaslužek z delom K 795.40,
darilo K 200.—, razni dohodki K 194.46, iz ra-
čuna bilanc pride vrednost bencina, olja K 64.80,
terjatve za neplačano delo K 77.60.

Pri seštevanju znaša dobiček K 1402.26
nasprotno izguba 1157.85

diferenca K 244.41
kateri znesek se popolnoma ujema z zneskom
čistega dobička, izkazanem v računu bilance, ter
ga pripišemo v svrhu zenačenja k dolgovom, tako
imamo obojestransko število K 1402.26.

Pazen zasledovalec bode gotovo opazil, da
smo izkazovali v bilanci predidóčega leta med
dolgovi naslovljen dolg na strojih in bencinu,
ter da je bil dolg za bencin upoštevan tudi v ra-
čunu izgube po K 26.60. Ker smo letos ta znesek
že izločili v denarnem prometu, ter ga med le-
tošnjimi izdatki za bencin čisto nič ne upoštevali,
izločen je tem potom popolnoma. — Drugačna
bi bila stvar, če bi ta znesek v denarnem pro-
metu prišli k izdatkom za bencin, na primer
K 229.60 + K 26.60, tedaj bi bila upoštevana
obadva zneska v letošnjem računu zgube in do-
bička, ter bi bil znesek po K 26.60 zapostaviti
tudi med dobiček.

Vse drugo kažeta vzorca.

Dalje prih.

Gospodarski del.

Ljubljanske kreditna banka v Ljubljani. V
seji upravnega sveta dne 15. t. m. se je odobrila
čista bilanca za leto 1910, katerega izkazuje vse-
stranski napredek. Čisti dobiček za leto 1910 znaša
vstavi prenos iz leta 1909 K 358,273.72, proti 1.
1909 več za K 52,184.34. Občnemu zboru, ki se je
določil na 7. marca t. l. se je sklenilo predlagati
slededeč razdelitev: Rezervnemu in pokojninskemu
zakladu se dodeli razen posebnega azijskega sku-
pička V. izdaje delnic v znesku K 73,114.74 še
nadaljnjih K 50,193.62 tako, da znaša ta potem
K 610.000. Delničarjem se izplača kot 7% na (lani
6 1/2% na) dividenda K 210.000 in se prenese na
novi račun K 50,290.26. Skupni promet banke
presega v letu 1910 1000 milijon kron.

Oddaja semenskega krompirja. Lanska krom-
pirjeva letina je bila na Kranjskem in sploh v
južni Avstriji zelo slaba, mnogo čez zimo hranje-
nega krompirja je segnilo ali se gnije, zato bo
letos spomladi prav gotovo pri nas na Kranj-
skem veliko pomanjkanje semenskega krompirja
in bodo cene najbrž izredno visoke. Z oziroma na
te okoliščine je podpisana družba nakupila v tujini
več vagonov semenskega krompirja, ki ga bo mo-
goče oddajati po 9 do 10 K 100 kg z vrečami
vred. Ta semenski krompir je različnih vrst, je
dober za jed in za vsakovrstne gospodarske porabo
ter se v drugih deželah prav dobro sponaša. Ker
je množina tega naročenega krompirja le omejena,
zato bo mogoča družba po označeni ceni le tista
naročila izvršiti, ki jih dobi takoj, oziroma pravo-
časno. Občnam, podružnicam in kmetijskim drust-

vom se priporoča skupna naročitev v celih vago-
nih, ker potem ne le vzroča manj stane, ampak
bo mogoče družbi nastaviti najnižje cene. Vsi kme-
tavalci se že sedaj opozarjajo, da bo spomladi
semenski krompir težko dobiti in da bo cena prav
gotovo znatno poskočila. Pravočasno došlo naro-
čitev se izvršijo v drugi polovici meseca marca ali
v pričetku meseca aprila.

C. kr. kmetijska družba kranjčaka.

Predaja jelovega, smrekovega in bukovega
lesa. Deželna vlada v Sarajevu proda jelo, smu-
kov in bukov les iz gozdnih okolšev Rom-nja-
Mokro-Ravna Planina-Pale-Dolenja Praca-G. r. Praca
in Bigoviči Planina. Pismene ponudbe je vložiti
pri deželni vladi v Sarajevu do 20. maja 1911,
11. ure dopoldne. Razglas z natančnejšimi podatki
je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljub-
ljani interesantom na vpogled.

Sadjarstvo na Vrtimberškem se je v teku
zadnjih desetih let pomnožilo za en milijon sadnih
dreves. V letu 1900 se je našlo 8 158 439 sadnih
dreves, v letu 1909 pa že 9,057 011; med temi
samo 4 912 201 jablan in 1,972 023 hrušk. Kaj pa
pri nas?

Tedenski sejem v Kranju dne 13. februarja
1911. leta. — Prignalo se je: — glav domače
goveje živine, — glav bosanske goveje živine, —
glav goveje živine hrvaške, — domačih telet, —
hrvaških telet, — domačih prašičev, — hr-
vaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških
ovac, — koz, — buš in — bosanski bivol. —
Za mesarja je bilo — glav domače govedi. —
glav bosanske govedi in — domačih prašičev.
Cena od kilograma žive teže: 96—98 vinarjev
za pitane vole domače, 90—94 vinarjev za do-
mače srednje pitane vole, 82—86 vinarjev za ne-
pitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko
goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 0 K do
0 K 00 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 18 vin.
prašiče za mesarja. — Pšenica K 11.50 proso K 7.50,
rž K 8.50, oves K 9.—, ajda K 8.50, repno
seme K —, delatno seme 68 K do 70 K, fižol,
ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir
K 3.70 za 50 kg.

Umetnost in književnost

Knjige Slovenske Matice za l. 1910.

Zeyer Julij, Jan Marija Plojhar. Roman.
Prevedel Podlimbarski (trotnik France Maselj). 307.
str. — Kratka vsebina romana je tale: Plojhar je
potomec imenitne češke rodbine in se posveti,
slededeč svojim romantičnim nagnenjem, častniški
službi v avstrijski mornarici. Na Grskem doživi
strasten roman demonično, zapeljivo gospo Drago-
pulo, ki ga zaplete v svoje mreže. Na dopustu v
Pragi je nemški nadporočnik kruto razžalil njegov
češki narodni ponos; v prepiru se spopadeta s
sabljami in težko ranjeni Plojhar nikoli več po-
polnoma ne okreva. Že jetičen potuje po Italiji
in pride v Rim, kjer se seznani s Katarino, po-
tomko vbožane rimske aristokratske familije. Pre-
seli se v njeno vilo na Kampanju. Tu se razvname
v obeh idealna ljubezen, tu pa tudi dogori že po-
jemajčca luč njegovega življenja. Katarina izpije
strup in umrje z njim. — To je okvir zunanjih
dogodkov. Roman prepleta več krasnih epizod,
kakor n. pr. prizor, ko se odide Katarina z lažjo
iz groba davno umrle etrurske žene, ki je šla z
ljubljenim možem v smrt, ali pa globoki motiv iz
indijskih «Vpanišad», ki nas pripravljajo na konec,
na smrt. Roman ima veliko umetniško vrednost.

bog zapustil, ker sicer bi bil on drugačen mož,
kot pa je sedaj.

Tedaj pa pravi znani naš obrtnik: «Nihče
mi pridnejši, kot je bil naš feldvebel takrat, ko je
zastonj nakopal cele kupe glin. Poprej jo pa ta
mršnja še za denar ni hotel.»

Bal starih šajtrg in starih marajn v Škofji Loki.

Resnična dogodba Janeza Strpenega. Konec.

Kar se uglaši Migut pa prav: Pa še niki!
Jutr nardima v Misinc prutestn shod zuper Šin-
kuca — Tumažu Pepe mi ži reku, de bo za pred-
sednka, jest m pa tajnik, gospod Thaler nej bo
blagajnik! Juj, ke ble uni šlišal, kakšem vres i na-
stov: živijo, nazdar, bravo, eljem baratum, eviva
— ves vrag i biv ukop, upil sa pa tuku, de biv
kmalu uglasu. Jest s'm vidu, de na pridim da
biside, s'm ja pa šov u kuf-havz. Deb se nmal
pumiru, s'm spiv tri černe pa 8 kunjaku. Pol mej
pa začila glava bulet, sem ja pa šov mal ukul
mesta. Pridim na grahn, sej pa tam na klupc
eden tuku mil juku, de mej srei bolu. Sem pa
šov kiki, s'm pa vidu de'j Lovrču Janiz. Kuga t' pa
je, s'm ga prašu? Zakuga se pa jukaš! Uh, —
prav — Stricmanu ata same tuku klufnil, de sem
še zdej u glav vrti. Zakuga te pa je, s'm ga prašu?
I meč ni blu! Zared tiste pridege sma se mal skri-

gal, pa mej ker udaru. Jest s'm ga tulažu pa s'm
mu riku: viš kuga — damu pejd, damu, Janiz, če
me v's še duma ud Mice bunke dubiv, ksa vse babe
dons tuku kude. Na — jest s'm šov pu grahn
gor skuz, pa s'm ja ži ud delič šlišu — delič je,
strah me-je-nauj, jam šov klicat še — aha s'm
djav, pr Pepit sta pa Lajnar pa Šinkuč — ma pa
še mal pumgat — s'm ži tov dol zavit s'm se
pa spoynu, de se pr Pepit lahka kešna s pule-
nam na buča dubi, ket saja Tinkucu ata na svitga
Št'fana steknil, s'm se pa ubrnu, pa nagliha spat.
Vsega sm biv ži set! Za Šinkuca mam ži dost
nuvic s'm mislu. Na drug dan pu ta osm maš
s'm pa šov u faruž. Ži na štegnah mi kubarca
naprot perlitila, pa mi rekla: ježeš guspud Strpenc,
nkar nej mu priveč na puveja, strešn sa guspud
gdi. E baba sitna s'm s mislu, kuga tu mene
briga, pa s'm šov k Šinkucu. Pridim nut, i sedu
tam na stolu, pa ena flaša furjanuve grenčce i
držu u rokah. Aha, s'm s mislu, ima že spet ži-
ludc ferdirban ta snedež, buh vi, če pa učri na
prizuc še merbit ni vsega mugu ven spravt. Ser-
bus Gusli, sm mu riku, pa m še antvert ni dav.
Pol s'm s pa mislu, boš kmalu guvuru čak, s'm
mu pa puvedu, da imaja v Misinc prutestn shod
i pa tuku skoču v left, da sm mislu, č' ga'j bozi
zlek zadov. Kuga zaupije, prutestn shod — pa zu-
per mene. Le čakajte, kanalje, vam bum ži puka.u.
Ala Strpenc, pejma u Misinca. Pa sma šla dol pu

Glavna, uprav suggestivna njegova moč je v občutju, ki preveva vse delo, posebno pa konec. Ni kmalu v katerikoli literaturi knjige, v kateri bi bile več plemenitosti čustva, nežnosti in ponosa. — Prevod romana se bere prav gladko, izvzema nekatere malenkosti.

«Naša bodočnost.» Ta list, ki izhaja v Ljubljani in katerega jako spretno urejuje profesor dr. Rudolf Mole, je namenjen naši doraščajoči mladini, zlasti sokolskemu naraščanju. Vsebinska je jako mnogovrstna in skrbno izbrana. Poučni članki iz raznih strok (literature, naravoslovja, potopisja itd.) se vrste s poljudnim, zabavnim čtivom in zanimivimi noticami. List prav toplo priporočamo v naročevanje.

Žirovnikove narodne pesmi IV. zvezek ima v zalogi koncoraj Slov. Branika. Pesmi so posebno pripravne za male zbere in za družabno zabavo. Vezani zvezki imajo majhno obliko. — Naročajo se po slovenskih knjigarnah in pri «Upravištvu Slov. Branika» Cena 1 K.

Knjige «Matice Slovenske» za l. 1910 je še mogoče dobiti. Cena 4 K. Na to opozarjamo gg. poverjence in člane.

Schwentnerjev katalog slovenskih knjig, 1911, Mala 8°. IX + 84 strani; cena 50 h.

DOPISI.

Z Bleda. Veliko se je že pisalo o naših poštah razmerah po časopisih. Skoro odveč bi bilo vsako nadaljnje pisanje, toda molčati ne moremo. Materijala imamo dovolj in mirovali ne bomo. Pregovor pravi: Prositi in hote uslišani, a nam se godi ravno nasprotno. Večno moledovanje ter vse brezštevilne prošnje za poštni urad na Rečici ne pomagajo ničesar. Mislili smo pa, da nav omaro-lovčujemo samo drugod, v zadnjem času smo se prepričali, da imamo nasprotnike v svoji sredi, med Blejce samimi. Tako se je n. pr. sprejel pri zadnji občinski seji predlog, naj se razširijo tukajšnji poštni prostori. Da je to potrebno, ne bo nihče ugovarjal. Sedanji prostori nikako ne zadostajo prometu, posebno v letnem času, ko ima pošta dela čez glavo, da gre vse le s polževo hitrostjo naprej, da se vse pošiljave meredno dostavljajo, da nam je treba včasih čakati po cele ure na pošti, predno pridemo na vrsto itd. Kako neprijetno je to za tujca, si lahko mislimo, zato je pa tudi toliko pritožb. Tujec, ki je navajen v tem oziru vse drugačne potrebe, občuti to tembolj kot mi in nam se gre vendar predvsem za to, da ustrezemo v prvi vrsti tujcem. Na vsak način je torej potrebno, da se pošta razširi. S tem pa se nikakor ni rečeno, da se bodo izboljšale naše poštne razmere sploh in zelo čudno se nam zdi, da se pri omenjeni občinski seji ni izpregovorilo tudi kaj o novem poštne uradu na Rečici, za katerega prosimo Rečičani že več kot tri leta. Zli se nam, da nas nalašč prezirajo ter na noben način ne želijo upoštevati naših opravičenih zahtev. Z ustanovitvijo novega poštne urada na Rečici bi se sedanja pošta razbremenila, dela bi se delilo, omogočilo bi se hitreje poslovanje in za Blejce same, ki nam sedaj, iz ne vem kakšnih vzrokov, nasprotujejo, bi imele to same dobre posledice. Le pomislite samo to: Tržaška pošta, ki se vozi zdaj mimo našega kolodvora čez Jesenice in Lesce na Bled — 30 km daleč, bi bila gotovo nekaj ur prej v rokah prejemnika kot je zdaj.

štetih skuz peku, mi pa niku: Ti Strpenc pejd mal naprej, deva viju, kuga se gudi nutr, pol'm pa jest prsu. Pa sam ja ubrav naprej. K sm not v Mianca prsu, glib Stricman jemu bisida: Očirama, guspudi, ozirama naše guspe ozirama, no seme zastupte, naše žene ozirama, to se prav naše dekleta ozirama no — nisu nubene šajtrge. Guspudi jest b tukule riku, — pol mau j' pa nanbrt sapa zaprl. Gustl i stuju v ušarija. K ga' Stalaniku ata, k je v frtabu pa v cupatah za miza sedu zagledu j' biv pa tuku zmaš, dej skoču pokonc paj' kumandiru: pozor — šelade dol — šele pol se j' mal zbriatu, k mau j' eden puidu, de ni pr pugrebu, ampak v Mšnc na škedu, pol se j' šele Gustlanu udkrov.

Bu sa pa tak, kot puparjone preste, čist mihihi sa ratal, sam Železokar i niki gudu tam za miza. Pol i pa ustov pa j' šov von.

Sinkuc im je pa začev pravt, de ga prov vesili, de sa tak fest shod nardil. I riku, de pu rislocicijo pualov škufu, pol bu pa koj kanon-ik.

To se mi pa tuku frzmagal, ksa ti naš muži pred taka kuraža imel, pol sa pa koj pud miza slizl, keker i Sinkuc nut stupu, de sm se začev z vseh teku norca dilat, de sm jim kumi ušov. Zatu sm pa za trdn sklenu, dem rajš stare šajtrge vozu, ket b' se pa Sinkucu pa nigovna backam udinu za špicelna.

Kedar bu Gustl kanon-ik ratu, m' ži pisuv. Puidrov I. Strpenc.

Včasih pa osebnost igra veliko vlogo ter se zgolj iz samega osebnega nasprotstva me more delati skupno za splošen napredek in koristi. Tako je na pr. nedavno temu g. Ivan Rus naglašal, ko se je snovalo društvo «Zarja», slogo ter skupno delo. Bile so to le samo lepe besede, kar takoj dokazemo. Na Svednice je na občnem zboru obrtno zadruga predlagal g. Poklukar iz Krnice, naj se zborovalci soglasno izrečejo za nov poštni urad na Rečici. Poglej ga spaka! Ravno tisti Rus, ki je bil prej za slogo, je kar hitro pozabil na svoje besede, in je temu predlogu nasprotoval. Neverjetno, toda resnično. Zalostno res, ker imamo med seboj nasprotnike in sovražnike. Marikoga bi omarzelo vsako nadaljnje delo. Čemu bi se tudi trudil, ko ni nobenega soglasja, ko je videti povsod le sama nasprotstva ter se včasih iz malenkostnih osebnosti noče upoštevati skupnih interesov. Mi se nismo izgubili vsega upanja. Kar smo rekli, pri tem tudi ostanemo. Ne odnehamo poprej, dokler se našim opravičenim zahtevam ne ustreže.

Z Bleda. Ob jezeru v Zaki je zasajen drevo-rod večinoma z orehi. Ta drevesa so že nekaj let prepuščena sama sebi. Tako se zanemarljivo, da je skandal za naše zdravšče. Pogled na nje naredi na vsakega izprehajalca, najbolj pa na tujca, neprijeten utis. Zljaj pred spomladjo je čas, jih obrezati in osnažiti suh h vej. Občina, zdravniki ali cestni odbor — kdor hoče — naj skrbi, da se to zgodi. Zljaj je še čas rešiti drevesa pogna. Vsak bo dotičnemu odboru za to skrb hvaležen, najbolj pa drevesa sama, ki bodo potem lepo rastle in se razvijala v olepsavo kraja in čast zdravšča.

Iz Kamnika. Kamniška meščanska korporacija. [Konec.] Gl de pooblastil Prašn kar in Hermann vas pa moramo poučit, da kot uslužbenca, četudi višja uradnika Jutne železnice nista državna uradnika tedaj bi morala voliti osebno in prav iz teh postavnih razlogov smo morali ti dve pooblastili zavrniti, nismo pa zavrnili pooblastila g. dr. Ivana Subeljca, ker je on državni uradnik in sicer v ministertvu, akoravno smo vedeli predobro, da bode že radi brata svojega, četudi proti lastnemu prepričanju, volil klerikana. Vprašamo vas tedaj, ali smo bili pravilni ali ne? Vse drugače bi se nam bilo godilo, da ste imeli vi v rok-h veliko komisijo. Ej, kakšne salonske brce bi nam bili dajali! Tarnajte sedaj, kolikor hočete, vpijte o goljufijah, madimosti, nepoštenosti, kolikor vam drago, mi imamo čisto vesti; niti za en glas vas nismo oškodovali, kar ste vi manj in mi več dobili, kakor ste v farovžu zračunali, je vaša krivda; mi pač ne moremo za to, če ne znate motivirati zakonov in če se vaši možgani vodeni. S samo za-krbno agitacijo tudi ni vse opravičeno, zlasti pa ne s tako, kakršno nam predložuje slučaj Franciška Traven. Zena je pobožna do fanatičnosti in na dan volitve je bila v šentenski cerkvi vstopljena v pobožno molitev; dekan pošlje v cerkev cerkovnika in žena je morala nehati misliti na Boga in se napotiti v župnišče, kjer je je g. dekan dolgo časa nadlegoval za pooblastilo, a žena je bila v duhu prepričana, da lahko svojega Boga časti, če tudi varuje svoje imovino in ni se hotela vdati ter dela pooblastilo napredni stranki, dobro vedoča, koliko se vera in korporacija razlikujeta. Tako, zdaj si napišite na ušesa, kako se mora delati, ako hoče priti na površje, nikar živeti ljudi ne preglašajte za mrtve in preperete, ko ste vendar videli na lastne oči, da smo brez vsakih nasiljev in posebne agitacije posteno zmagali in poleg tega imeli še vse tiste glasove za vse sile na razpolago, o katerih vi pravite v «Slovenec», da se zato niso volitve udeležili, ker se jim je pričelo jasni. Mi smo mnenja, da ako bi tem ljudem presedalo naše gospodarstvo in bi bili vi taki vzorni gospodarji, bi bili šli ti nezadovoljenci z vami v boj pa keč vedo, da mačku ni zaupati klobase v varstvo, so pač rekli nam: Če bo sila, pokličite nas! — in ker ni bilo sile, jih pač nismo nadlegovali. Zljaj, ko smo končali razpravo o volitvah samih in dokazali klerikalcem, kako nesramno znajo lagati, se moramo ozreti tudi nekoliko po gospodarskem polju, ki je za korporacijske upravičence ne glede na njihova politična naziranja tako velikanskega pomena in hočemo posesti za par desetletij nazaj ter dokazati, da klerikalci res niso pravi gospodarji, zlasti pa ne, ako se klanjajo vodju, ki bi živel in umrl za klerikalne nikdar sito bisago. Kolikor nam pripovedujejo starejši upravičenci, je bilo to gospodarstvo le redkokdaj v upravnih rokah in zato ni čuda, da je to premoženje že mnogo tisočakov izgubilo na račun nemastnežev. Svoječasni načelnik, strog klerikalec Murzik, ki je vse svoje ogromno premoženje pomajevč zapustil cerkvam in usmiljenkam, je imel radi korporacije z bistriškimi kmeti lastniško pravdo, in se predno je dobil zadnji odlok, ki se je oglasil za korporacijo ugodno, se je s kmeti poravnal in korporacija je bila oškodovana za 60.000 K. Vobče pa so upravičenci dobivali drva jako različno, revni prav malo, bogati mnogo in šele pokojnik dr. Samec, kojega ime izgovori vsak star Kamničan z neko pobožno spošt-ljivostjo, je stvar uredil tako, da se sedaj glede razdelitve ne more nihče pritoževati. Mož je imel hude, ljute boje, toda ljudstvo ga je ljubilo in kar drlo za njim, le v župnišču je imel hude nasprot-nike, a to ga ni plašilo, vstrajal je. Pokojnemu dekanu Onlaku je nekoč prišlo na misel, da bi ne bilo slabo, če bi se «Mali grad» pripisal cerkvenemu

premoženju in mislileno — sterjeno, pričel je na to delovati, a takoj je bil ožen v strohi. Meščanje z dr. Samcem na čelu so se uprli in vojaka se je pričela. Sveta vera je bila v nevarnosti na eni strani; a zmagala je pravica, dekan se je obrisal pod nosom. Tudi dotlej decela neurejeno zemlje-knjizno stanje je pokojni dr. Samec prav lepo uredil; spleh pravijo «stari», da je bil to do današnje dobe edini mož, ki je delal v interesu upravičen-cev. Zljaj pa pride novopostavljeni klerikalec Avgust Terpinec. S pomočjo naprednih upravičencev se mu je bilo nekoč posrečilo, da je bil za dobo 3 let voljen načelnikom meščanske korporacije. O njegovem gospodarstvu se govori marsikaj, pa ta namigavanja je pač težko kontrolirati, ve se le toliko, da je pri nekem občnem zboru grozovito zagrmele in zlobni jeziki pravijo, da je g. Terpinec delal očitno izpoved, in pri oddaji blagajne so nasteli ogromno vsote — eni pravijo 1/3 krajcarja, drugi nekaj čez dva goldinarja, a «špaleški zaklad» se je bil zmanjšal za nekaj tisoč kron. Morda so bile temu vzrok prevelike rešije, morda kaj drugega. Z gotovostjo se more le reči, da je bilo slabo gospodarstvo. Sicer je g. Terpinec imel eno izmed glavnih besed pri naši stranki in stranka je ob njegovi svojeglavnosti morala mnogo pretrpeti. Zljaj smo ga rešeni, hvala Bogu, delo gre v redu in polovico manj očitani nas začenja, odkar je srečno prijadral v klerikalni pristan. Cenjeni nasprot-niki! Čestitamo vam na tej pridobitvi, a zaemo vam povemo prav prijateljsko: «V par letih ga boste sili, kakor turškega bobu.» Za nas je ta mož sedaj mrtev in ne bomo se prav radi več pečali z njim. Končno pride sedanji načelnik g. Josip Potokar, vpokojni naddavkar. Mož načelnje korporacije že nad 15 let. Njegovi sodborniki so bili do leta 1907. večinoma klerikalci. Mož je skozi in skozi varčen, zato sta mu navadno obe stranki izkazovali zaupanje. Dasi je korporaciji prahrnil mnoge tisočake, vendar se gospodarstvo nikakor ni moglo razvijati tako, kot je bilo želeti, kajti sam ni mogel vsega dela obvladati, z odborniki-kimave pa si ni mogel nič pomagati. Leta 1907. smo naskočili pri volitvah klerikalne pravno-glavce in po kratkem boju smo jih izrinili iz upravnega odbora. Zljaj se je pričelo resno delo. Vse je bilo zanemarljivo, vse raspalo in le požrtvovalnemu trudu, ki je bil seveda tudi v zvezi z ogromnimi stroški in v treh letih se je posrečilo spraviti skoro vse v red. Bilanca nam jasno kaže. — tiskana poročila imamo upravičenci v rokah — da nam je ta turški odbor prigošodil v 3 letih s svojo marljivostjo vsoto 50.000 kron. Kje je torej slabo gospodarstvo? Vse popraviti, 50.000 kron prigošoditi? Posten človek bi rekel: «Ta odbor je pravi božji blagoslov za «kamaniske purgarje», takim ljudem ni treba gledati na prste; čemu naj se tu vmešava dež. odbor, ki se sam sebi ni kos? A ne take naši klerikalci, ki jim je še davno tamrl ves čut za poštenost. V svoji jezi, ker ne morejo do korita — kjer bi hlastno žrli — kličejo na pomoč: «O deželni odbor, pomagaj do dveh milijonov!» A to je klic vpljočega v puščavi. Izpodletelo jim bo, na prepoleki stezi so. Čemu vam kazati, što je zakoni? Vi, g. dekan pa, če bi tako radi brkljarili po Bistrici, zmenite se z upravičenci. Pravite, da je vredna 2 milijona pr 4%. Vam damo v najem, to bi znašalo letno 80.000 K najemnine. Pa se zmenimo, naša stranka bi šla v to kupčije, potem se pa lahko seznanite s smerakami in jelkami, kakor tudi z godno postavjo. Upamo, da smo sedaj položaj razbistili; naši zaslepljeni nasprotniki-soupravičenci si sedaj lahko napravijo jasno sliko in naj nikar prostovoljno ne silijo pod varstvo slabega gospodarja. Za danes končujemo, če pa ne bo miru, bomo govorili jasneje.

Stara Osolica nad Škofjo Loko. Le redkokdaj se kaj slisi iz našega kraja. Marsikdo bi mislil, da smo popolnoma ločeni od sveta in da se pri nas nič novega ne dogaja. Toda tudi pri nas imamo vedno kaj novega. Toda poročati ne moremo, ker smo bolj vajeni orala, nego peresa. Če bi imeli dobre dopisnike, bi se že izvedelo kaj novega. Pred nedavnim časom pri nas nismo drugega čitali nego «Domoljub». Od začetka smo ga radi čitali ter tudi verjeli njegovim lažem in farbarijam. Toda tudi pri nas so začeli ljudje izpregledavati. Spoznali so «Domoljuba» ter si ga nečajo več naročati, pač pa prav pridno naročajo «Gorenjca». In to je tudi popolnoma prav, saj nam ravno ta list oči odpira. Za naše kmetiako ljudstvo ni boljše lista, nego je naš «Gorenjec». Kar nas je naročnikov, ga vedno težko pričakujemo. Priporočamo ga vsem kmetom. Naj ne bo kmetke hiše, kjer ne bi bil naročen «Gorenjec». Seveda hujšakajo klerikalci zoper ta list, toda edino iz tega vzroka, ker pše ta list raz-kriva in odkriva vse gnolobo naših klerikalcev. Zato-orej na delo, dokler je čas. Ne dajmo se voditi od klerikalcev za nos. Tudi v hribih se dela dan, v hribih žari ...

Iz selške doline. V zadnjem «Domoljubu» se nahajata dva dopisa iz selške doline, pa ne vemo, kateremu bi dali prvenstvo v zmedenosti in ne-umnosti. Po kosmatih kapi bi prvega prisodili Rož-niku, po nenmestnem hvalisanju duhovnikov in nepotrebnem zaletavanju v g. Stupica pa Pšifjarju. Drugemu se pozna na nepoznanju železniških raz-mer, da ga je zagrešil železniški gromovnik. No, izkazali se gospodje niso z nobenim, kaj takega bi bili že oče Petrač skupaj spravili. In dopisnik še

Ali imate bolečine?

Rumatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste si valed prehlajenja, prepiha kaj pridobili? Poizkusite vendar bolečine odstranjajoče, ozdravljajoče, okrepčevalno sredstvo Fellerjev flu d s kn. «Elafluid». To je res dobro! To ni samo reklama! Poizkusni tucat 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubi, Elaplats Nr. 264 (Hrvaško).

penosno vpraša: kdo se ne smeje? Res vsakdo se mora smejati takim klobasarijam. Ta dva dopisa sta bila kakor nalašč za predpust. Ali mar niso farovski hlevi res lepši kot hiše večine onih, ki dajejo biro? In učiteljske palače! Res, kdo se ne smeje! Le poglejte dražgoško šolo, kaka palača je to in v kako lepem stanju, ko je vendar predsednik krajnega šolskega sveta (seveda po Rožnikovi milosti) dični župnik Pfajfar! Za župnika in par njegovih služkinj velika hiša, za množice šolskih otrok in učiteljevo družino stara bajta, ki se bo kmalu podrla. Dopisnik se pritožuje, da hrusta «Gorenjec» same fajmoštre, da ne prinaša nobenih novic, gleda samo kosti. Ne, no, fajmoštri in kosti, kako se pa to vjema! Le poglejte Rožnika, kdo bo temu prišel do kosti, ko je tako lepo zalit, pa tudi Pfajfarju je od samega mučenictva trebuh zrastel v Dražgošah. Tudi drugim gospodom ni treba jemati zdravih zoper biranje mesa, razen onih, ki vsled zlobnosti še jesti ne morejo. Dopisnik pravi dalje, da duhovnik krvavo zasluži svojo biro. Na to odgovorimo kar z vami: kdo se ne smeje? Tudi račune liberalnega zdravnika nam openaša dopisnik. Gospodje, ali ne veste, da ima zdravnik brata župnika, in ta ga je prav lahko naučil delati mastne račune, ali pa njegova kuharica, ki je tudi mnogo let prakticirala v farovžu, kako se odira kmete. Ne vemo pa, zakaj se gospodje toliko zadirajo v g. Štupico, kot bi samo on znal kaj pisati za «Gorenjca». Ali mislite, da je tudi pri nas tako kot pri vas, da le eden piska, drugi pa vsi plešete. Dalje drugi teden.

Iz Železnikov. Ko bi klepetavisti «Domoljubov» dopisnik vedel, kako silno se smeji z njegovimi dopisi, zlasti kar se tiče naše hranilnice, bi gotovo že enkrat obmolnil. Sicer pa z njegovo onemoglo jezo dela kar dobro reklamo za nas. Ko bi bile naše hranilnice na tako slabi podlagi, bi se tem zavednim ljudem, gotovo ne zdelo vredno, venomer besediti in ljudi odvrčati od nas. Čimbolj gotovi ljudje človeka odirajo, tembolje zanj. Sicer pa se bo nek bivši klerikalni odbornik, sedaj namestnik občinskega odbora, gotovo vedel spominjati, kdo je bil tisti, ki je pred leti mirne in tiho prezrl, ko se mu je na vrtu za Petračam otreslo sadje, nabasalo v vrče in odpeljalo domov, kot svojo last. Ker je bil lastnik sadja toliko obziren, da ga ni hotel osramotiti, zrastle je dotičnemu pogum in te dni, pričel je zopet to nečastno delo ravno pri isti osebi. — Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce.

Iz Begunj. Tukaj pri nas imamo sedaj v predpustnem času pravo zimsko spanje. Veselic in plesnih venčkov ni nič. No, saj ako bi malo poplesali, se kar fara podere. Saj tako si mislita znani g. župnik Jaka ter oče in fant župan, ki sta prepričala naše občinske moče, kako nevaren je ples za dušo in telo, da so sklenili postaviti, ki nam prepreči vsako rajanje. Da pa ima ta prepoved slabe posledice, vam takoj dokažem. V neki vasi tukajšnje župnije se je zbrala mladina v privatni hiši, da malo popleše. K plesu pridejo tudi močje in žene, tako da je bilo zbranih okrog 20 oseb. Plesalci, razgreti od plesa in jerusa, čutijo, da so jim obleke protople, so jih jeli slati in plesati kar v Evinih toaletah. Pri veselici so bili navzoči tudi otroci, ki niso dopolnili niti ponavljalne šole. Zjutraj ob petelinovem petju so plesalci zaključili svoj ples s tem, da so pospali kar po tleh, med njimi par omoženih žensk, vsi kar v svojih plesnih Evinih kostumih. Nekdo izmed plesalcev jim je na vsako stran prižgal svečo, drug pa molil žalostni del rožnega venca. Z vso zadevo se peča sednja. Pripomniti mi je le, da so bili to klerikalci, ki sta jim župnik in župan nadevali. Ko bi se pa dovoljevale licence za ples po gostilnah, smo prepričani, da bi nikdar ne prišlo tako daleč. Jaka in Janez, učita se iz tega! Bavbav.

Iz selške doline se nam piše: V «Domoljubu» štev. 6 letošnjega leta neko dopisunče iz naše doline prav zavratno napada vobče spoštovanega in priljubljenega učitelja g. Ivana Štupico v Dražgošah. Dopis, ki je bil priobčen v «Gorenjcu» radi nepotrebne duhovniške bire, ni pisal noben učitelj in še manj g. Štupica v Dražgošah. V selški dolini niso samo učitelji zmožni pisati v liste, ampak so tudi še drugi ljudje, kateri so primorani vsled ostudne klerikalne politike večkrat odgovarjati na razne napade in to se bo v bodoče tudi še godilo, ko bi bili prav sami klerikalni učitelji v naši dolini. Napredne učitelje bi seveda klerikalci radi vse pregnali in dobili bi radi samo take, kateri so pripravljeni celo farovškim kuharicam snažiti čevlje; toda tisti časi so še daleč in farovškim kuharicam se najbrže nikoli ne bode posrečilo dobiti nove vrste streljave. Tudi bira bode še na vrsti v časopisih in razkrinkali bodemo še marsikakega svetohlinca v «Gorenjcu», ne da bi bilo potreba kakemu učitelju prijeti za pero. G. učitelj Štupica naj si poišče zadoščenja, ker se ga po nedolžnem preganjanju in naj toži tistega «katoliškega človeka», ki ga je v «Domoljubu» po krivici obdolžil. Toda kaj pomaga tožiti, ker je podpisan odgovorni urednik dr. Ig. Žitnik, tisti katoliški mašnik, ki s plaščem imunitete pokriva in skriva pred roko pravice ostudno laž, obrekovanje, škodoželjnost in vso umazanost, katero si človek sploh misliti more. Velecenjeno uredništvo pa lahko potrdi pod prisego, da dopisnik tistega dopisa ni učitelj g. Štupica (Resnično! Op. ured.) in opravičeno se reče, da ni tako grdega izraza na svetu, ki bi bil preumazan za dopisnika v «Domoljubu» o selški dolini.

Dopisnik iz selške doline.

Iz trga v selški dolini. Pogovor: Tone: No, ne, Martin, odkod pa Ti prihajaš tako napucan? Martin: Glih zdaj sem bil pri gospod «Oč» v farovžu, pa veš, kaj sem videl? Ravno imajo Štrajnarjevega Jameza prov v pac. Tone: Kaj pa imata tako posebnega? Martin: Ne vem, ali bi Ti povedal, al ne, ako mi obljubiš, da boš molčev, potem Ti že povem, drugač pa ne. Tone: Me ja poznaj, saj nisem baba, da bi ne mogu movčati take stvari. Martin: Veš, tist liberalc so ga nekaj zasedil, da je ponoč večkrat kakšno lesenino domu mosu in zdej bo pa skor gviš se zaprt. To mu gviš tist liberalc prvetije, poseben zato, k' so ga gospod «oča» za dobrega človeka imel in pa še vina se mu včasih dal v farovžu, zdaj jim gre pa tako našpilat. Tone: Ja, kaj pa žena njegova, ali ni nič vedla, kaj se godi? Martin: Oh bejz, no, bejz, dobr je vedla, saj sama ni nič bolj, al' pa še slabši. Veš, če bi biv on to sam na skrivnem delov, de ne bla ona o tem nič vedla, ga bla zdaj že tko spraskala, da b' pol leta gotov se mogu nikamor med ljudi, enkrat je nardila že tak'ga, da več dni ni mogu spod strehe, ker je imu ves obraz izpraskan. No, pa saj veš, kaj t' bom pravu, to je že star pregovor, da jabuk ne pade deleč od drevesa. Tone: Ti, Martin, kako pa je to, da glih gospod «oča» to tako briga? Martin: Bejz, bejz, al' ne veš, da hoče gospod «oča» vse liberalce iz trga pregnat, pa jim glih njih najboljši prijatli kakšno tako našpilaje, da blo še mene srama, kako mora šele gospoda «oča» bit, ker že zdej ljudje pravjo, da so liberalc bolj pošten kot tak klerikalc, k' so v našem trgu. Tone: Ti, Martin, Ti ne veš, kako se men vsa ta politika trapasta zdi! Martin: Tone, nekej Ti bom povedov, sej veš, kdo sem jest, samo tiš bod, da ne bojo zvedl. Čuden je najbolj fajmošter, k' ma samo hinavce rad in to neumno politko uganja, če bi njega ne blo, bi biv že davno gmah v naš far.

Iz Selo. Pri nas v Selcih se nam res čimdalje bolj čudno zdi, kako nas g. župnik Tomaž Rožnik gospodari z našim denarjem. Pred štirimi leti nam je oznanil, da bo pri velikonočnem izpraševanju pobiral dobrodelni denar, ker so v selški cerkvi altarji in druge stvari zelo zapuščene i. t. d. Z veseljem so seogle žene globoko v svoje tepe in župnik je lahko povedal z lece, da je dobil za osnaženje cerkve v Selcih 3400 kron. Ko pa se ni nato ničesar ukrenilo, so farani jeli godrnjati, župnik je tedaj dal pobeliti cerkev nekima Lahom za 1200 kron. Pa kako? Ljudje zmajejo z glavami, čes, kaj takega se ne spodebi za cerkev. Ostali denar je g. župnik zamotal. Na zopetno dreganje od strani faranov, je župnik oznanil, da je 2000 kron nalozenih v hranilnici; torej se je denar za 200 kron usušil. Drugo leto potem je bilo zopet oznanjeno, da se bo pobiralo od mož v ta namen, da se cerkev osnaži, kakor se je tudi zgodilo. Vprašamo g. Rožnika, ali se je pa denar popolnoma posušil, ker ni duha, ne sluha. Ako je župnik pošten, tedaj na dan z računem, sicer bi bili primorani potrkati pri višji oblasti. G. župnik Tomaž Rožnik, torej...

Iz Dobrave pri Podnartu.

Zepet je preteklo par tednov, odkar smo se zadnjič oglasili. Ker pa je naš zadnji dopis jako zbodel našega častivrednega Jožeta, je nato zavpil v «Domoljubu» nad dopisnikom «Gorenjca» ter ga, seveda po stari krščanski navadi, ozmerjal z duševne reve in neumnežem.

Da povemo odkrito, temu se prav nič nismo začudili, saj predobro poznamo «Domoljuba» in njegove učene dopisnike. Da pa je naš «Domoljubov» dopisnik tudi eden izmed duševnih rev, nam ni treba povdarjati, saj je že tako vsem predobro znan.

Kakor nas je razumel ta, z vsemi modrostmi namazani nevednež, smo v našem zadnjem dopisu Jožeta celo pohvalili. No seveda smo ga, če mu je pa še premalo, ga bomo pa še, da bo vsaj mogel kaj povedati svojim backom, kako da je priljubljen. Da ga pa njegove ovčice strme poslušajo, je tudi resnica in to posebno takrat, kadar začne prav mastne pripovedovati ali pa če ga kaj polomi.

Pred kratkim se je tudi nekde priteževal v «Domoljubu» zoper naše županstvo radi staze na Kropo. Da je bil tudi tam zraven naš Jože, nam ni treba praviti. Saj kjer se napravi kaka neumnost, njega gotovo ne manjka. Da je prišel oni dopis iz takih rok, nam priča notica od predsedstva naše kmet. podružnice, priobčena v zadnjem «Domoljubu», v kateri je vse pojasnjeno glede one staze. Seveda, če je človek tako zabiti, da prej piše, predno se informira, mu pač ni pomagati. Po krščansko pa je tudi, ljudi po nedolžnem sumničti, kajne. Seveda «študirane» človeku se tega ne sme zameriti, posebno pa takemu, ki je pet let trgal hlače po lemenatu, kot smo mislali pred kratkim pripovedovati.

Upamo pa, da se bo še kaj oglašil v «Domoljubu», da ga bo priporočil svojim vernim ovčicam. Pa tudi svoje društvo naj si dobro varuje, da ga mu sapa ne odnese čez skale pod

farovžem. Izobraženi ste pa že itak vsi dovolj, ponekod že kar iz vas gleda izobraženost. Mi si bomo pa narečili «Gorenjca», če nas še take blatite. Vdamo se vam pa ne!

Loške novice.

Plesni venček tukajšnjega Sokola, ki se je vršil v nedeljo, dne 12. t. m. zvečer v čitalniških prostorih, je vspel nad vsa pričakovanja uprav sijajno. Čl aranžma je bil v spretnih rokah in odbor so je resno potrudil, da prireditve ni le zastajala, ampak da je prekosila v vseh ozirih one iz prejšnjih let. Vojaska godba je pridno svirala v največje veselje brbkih plesal in gibčnih plesalcev. Kar nas je še posebno veselilo, je bilo, da so sokolski ples posetili tudi nekateri zmernejši somišljeniki nam naspretni stanke in s tem osvedočili, da ne odobravajo napade njihovih voditeljev na naše najizraziteje narodno društvo. Biti slovenske krvi, bodi Slovencu penos!

Maskarada bo na pustni torek, 28. t. m. zvečer v prostorih «Narodne čitalnice». Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 1 krono za osebo. Na tej maskaradi bo sodelovala godba na lok iz Kamnika. Te dni se bodo razposiljala vabila. Pričakujemo obilne udeležbe. Vse priprave za to maskarado so v polnem tiru in kdor se hoče na pustni torek razveseliti, ta naj ne zamudi te prilike, ker mu bo pozneje žal.

Plesne vaje se v čitalnici nadaljujejo. Nasi diletantje so opustili svojo namero, da bi priredili kot zaključek plesnih vaj posebni plesni venček, kakor smo zadnjič omenjali, pač pa bodo zaključili svoje vaje na čitalniški maskaradi. Torej dvojni ples!

V Kranju, dne 18. februarja 1911.

Podaljšanje bančnega provizorija. Zatrjuje se, da sta se obe vladi sporazumeli z avstro-ogrsko banko glede podaljšanja bančnega provizorija do 31. maja t. l. Sedanji provizorij je potekel namreč že do 15. t. m. Provizorij bo stopil iz veljave takoj, ko bosta obe zbornici sprejeli bančni predlog. Z ozirom na to se vrši v Budimpešti seja generalnega sveta avstro-ogrške banke, kjer se bo razpravljalo o provizoriju.

Pasivna resistenca državnih uradnikov v Trstu. Ker je notranje ministrstvo odločilo odkloniti zahtevo glede čimovnega avanzma državnih uradnikov, so te dni pričeli poštni, železnični in carinski uradniki s pasivno resistenco. Pasivna resistenca se zlasti pozna pri telegrafnem in telefoničnem oddelku. Vladni krogi se silno boje, da bi se pasivna resistenca ne razširila po vseh krajih na Primorskem.

Župani doželnih stelnih mest so predložili ministrskemu predsedniku, ministru za notranje zadeve in finančnemu ministru petico, v kateri zahtevajo sanacijo občinskih financ in ki se sklicuje na sklepe zborovanja mest.

Srbski kralj se je peljal v torek skozi Ljubljano - Rim k italijanskemu kralju. Italija namreč slavi 50 letnico združenja pod sedanjo kraljevsko dinastijo. Leta 1870 - 1871 so se odvzeli Italijani papežu zadnji kos posvetne vlade: Rim in okolico, ko so se umaknile iz teh krajev francoske čete. Noben papež se pravno ni odrekal pravici do posvetne vlade, zato tudi letos v Vatikanu ne bo slovesnih sprejemov in prireditve, ker slavi kraljevska posvetna oblast združenje Rima z Italijo.

Sejmi prih. teden na Gorenjakem:

20. v Kamniku, na Dovjem; 25. v Radečah.

**Kathreiner
Kneippova
sladna kava**

je le ena, posnemkov pa je več! Zato pozor! Zahtevajte in jemljite samo izvirne zavoje z imenom **Kathreiner**

Godovi prihodnjega tedna:

19. Julijan, Ostoj; 20. Eleverij, Evharij, Dragovan, Stanislava; 21. Maksimilijan, Eleonora, Miloslav; 22. Stol sv. Pet. v. A., Gojслав, Vratislav; 23. Peter Dam., Romana, Cudomil; 24. Matija, Miladin, Olga, Sava; 25. Valburga, Viktorin, Divka, Pravoslav.

Novičar.

Železniški shod v Kranju. Naprošeni smo objaviti vabilo na ta pomembni shod, katero drage volje pričujemo. Meščanska zveza v Kranju, obč. zastop. mesta Kranja in Kmetička Zveza za kranjski okraj vabijo radi železniške zveze Kamnik-Kranj-Škofja Loka na javen shod v ponedeljek, dne 20. t. m., ob pol 2. uri popoldne v Ljudskem Domu v Kranju. Mužje, gre se za blagor celega okraja! Udeležite se y mnogobrojnem številu tega shoda!

Občinska seja v Škofji Loki se je vrtila v zvezi, 15. t. m. zvečer. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila ona o železniški zvezi Kamnik-Pelzna-Škofja Loka-Ziri. Sprejela se je v tej zadevi po gosp. županu stavljenja resolucija na delni odbor, naj bi se z vsemi močmi zavzel za to zvezo, ki bi bila eminentno gospodarskega pomena za Škofje Loko in Poljansko dolino. Procvit našega mesta je odvisen edino od te železniške zveze. Obirno se je tudi razpravljalo o odredbi c. kr. okrajnega glavarstva glede uvedenih policijskih ur pri gostilnah in kavarnah. Vsi edbozniki so bili menjenja, da strogo postopanje c. kr. okrajnega glavarstva ne more pospeševati napredka tujeskega prometa v našem mestu, ki je v tem pogledu izmed vseh mest na Gorenjskem na najnižji stopnji. Odbor je za sedaj sklenil, naj g. župan stopi v dogovor s vsemi gostilničarji, im sicer v tolika, da li in koliko so ti zadovoljni prispevati v občinske blaginje, ker se jim je dovolilo imeti gostilne odprte do polnoči. Občinska blaginja utrpí vseh te odredbe na leto približno kakih 700 kron in vprašanje je, ako bodo gg. gostilničarji iz svojega hoteli plačati take vsote? Druge točke dnevnega reda so bile manj važnega pomena.

Sankcijentran delniški zakon. Valed sankcije tozadevnega delniškega zakona se ločita davčni občini Draga in Sora iz občine Medvode ter se priklapiata občini Sora.

Nepotrjena zakona. Zakon o šolstvem nadzorstvu, kakor ga je sprejel delniški zbor, ni dobil najvišje sankcije. — Ravnotako tudi ni potrjen novi levski zakon.

Ljudsko štetje. Kranjskogorski okraj: Jesenice 5417 (3604 + 1813), Koroska Bela 2711 (1662 + 1049) Kranjska gora 1482 (1528 - 46), Dobje 1528 (1345 + 183), Radeče 711 (768 - 57), Bela pec 947 (714 + 233). Radovljanski okraj: Brannica 1429 (1410 + 19), Gorje 3056 (2562 + 494), Kropa 704 (783 - 79), Lencovo 653 (619 + 34), Lesce 980 (831 + 149), Srednjavos 2603 (2460 + 143), Mošnje 2171 (2218 - 47), Ovišje 1205 (1124 + 81), Radovljica 756 (732 + 24), Ribno 1507 (1446 + 61), Kamnagorica 576 (622 - 46), Bled 1984 (1446 + 338), B. gornje 1076 (1300 - 224), Predtrg 482 (407 + 26), B. h. Bistrica 2117 (1667 + 450). Sotmjski okraj: Kranjskogora ima torej pri nadnjem štetju 12.496 prebivalcev, l. 1900 jih je imel 9621, torej več 3278, sednjiški okraj Radovljica pa 21.249, l. 1900 19.327, torej več 1818.

Konec konkurne konsumnega društva v Trzinu. Pišejo nam: Ta dni se bili izplačani upniki pri tem konkurne žalostnega spomina. Dobili so za svoje terjatve samo 3 1/2 %. Izgubila je pri tem še tudi hranilnica in posojilnica v kapljanju čez 1691 kron. Ta konkurne je zopet enkrat žalosten dokaz, kako slabe in nepredvidne gospodarijo klerikalci s tujim kmetjem. Kako zaupanje in ugled vtiirajo klerikalni poštenjakoviči, se vidi iz sledečega: Terjatve konsumna so iznašale okoli 1900 K, katerih ni nihče hotel prevzeti in je nekdo pri dražbi teh ponudil samo 1 kromo in potem izdražbal za 2-14 K. To je žalostno, pa resnično.

Kmetiška gostija. Pri tej priredbi so uspehi vsestransko enkrat nadkrihili najsmetleje nade družbenih odborov. Z ozirom na znano poštvovalnost narodnega občinstva, posebej se vsled simpatij, katere goji to občinstvo do družbe sv. Ciri M. toda, sta se odbora nadejala, da po izvršeni veselici poklonita družbi v prid za naše dečo dostojen dar narodnega kranjskega meščanstva; toda, kakor reč. mc, dar ne bo samo dostojen meščanstva, dar ki so ga zložili vsi narodni čuteči sloji starodavnega Kranja, je — knjižji. Nič manj kakor trije kamni obrambnega sklada so se položili na to veličastno stavbo in se preostane dokajšen smek. Čistega pribitka je K 672-84. Menimo, da se taka sveta še ni poslala družbi iz Kranja. Nadkrihila pa je tudi priredba vse dosedanje slone vrste. In kdo je temu največ pripomogel, pač ni treba dolgo ugibati. Darnski odbor je bil oni spizitus agens, ki je drzno zasnovane misel tudi izpeljal nad vse pričakovanje. Čemu zenskem odboru kakor tudi posamezni članici tega odbora im pa damam, ki so mu stale neutrudljivo ob strani, gre kar najodkritijeje priznanje in najtoplejša zahvala, zahvala ki je v besedah ni močte primerne izraziti. Moški odbor je bil nekaj adlatna, ki je tudi vestno obrabal nekako ogredje cele priredbe. Zahvala je bila nad vse prijetna, samecembni smeyne negri-

ljena in popolnoma demaža. Posetili so se v prav obilnem številu in v pestrih narodnih nošah tudi Radovljčanje, katerim gre vse priznanje za njihov poseben animo, katerega so s svojim obiskom dali celi priredbi. Mnogo je bilo tudi okoličanov, med njimi naj omeojam zvesto nam napredne Straziščane in pa prav posebej nam dobrodošle udeležnike iz Cerklijan; meščanstvo je bilo menda kar korporativno zastopano; zaman sem brskal in iskal, da bi kega istaknil, ki bi takorekoč moral priti, pa bi ga ne bilo. Pri najboljši volji nisem ga našel, videl si vse sloje, staro in mlado. Vrtele so se vse brez izjeme in brez oriva na leta take, da je plesale prvo četvorko nič manj kot 64 parov, menim, da je to tudi rekord v Školski talovadnici. Pa se nekaj se so ti razposajeneži spomnili. Plesali so »povstertant« in to rad vse animirano, vsi so bili takorekč mojstri tega plesa; mala taksa je vsakomur omogočala to nebesko zabavo in divno naslodo. Godci so, videč izborna razpoloženje pri vseh, tudi nemurno ubirali svoje raznovrstne instrumente in prav nič jih ni bilo odveč, kajti trebalo je dokajšnega napora, da se je preglasil razposajem smeh in veselo vriskanje. Navedem naj še druge posebnosti te kmetiške gostije: licitirala se je okusno pripravljena pogača, ki je znela nad K 60 čistega; gotove je morala izborna tektniti ona mu srečnemu svatu, kateremu je očala. Nekaj posebnega, kar se doslej pri nas še ni prakticiralo in katere misel je naravnost izborna, je bil takozvani ribji lov. Marikdo je pri teh ribkah imel veliko srečo, drugi pa zopet še večjo smelo, na kar se mora paš vsek ribič v naprej pripraviti. Prodajali so tudi bale — pomislite celo kmetiško balo za K 12, gotove so bili prodajalci kakor kupci že izredno židane volje, da so tako nizko cenili njeno prednost. Med tem splešnim veseljem, smehom, vriskanjem in nepriljono zabavo se je začel naslednjega dne svitati že naš gorski ošak. Ko so posamezni zapuščali Sokolevo dvorano. Končno še nekoliko splošnega. Dobil si vse, karkoli si pezelel, v tem ziru gre damskemu odboru opetovano najiskrenejšo priznanje pa tudi poštvovalnemu kranjskemu meščanstvu sodi najtoplejša zahvala za dragocene in okusno darovane predmete, ki so se prodajali v lepo odličnih paviljonih Omeniti in javno pohvaliti ter dostojno se jim zahvaliti nam je tudi gospe in gospodične, tako v damskem kakor izven damskega odbora, ki so neutrudljivo pomagale in prirejale tako pri nabiranju daril kakor razpečevanju jedil in pijač ter urejanju cele priredbe. Naj izrečemo še najtoplejšo zahvalo odboru Sokola za blagohotno nam brezplačno prepuščene prostore in smelo upamo, da je vsakdo zapustil to krasno priredbo najboljše volje, in s trdim sklepom, pa se prihodnjega gotovo zopet udeleži kat-rekoli priredbe našh vrh podružnic. Še enkrat tako prirediteljem kakor posetnikom v imenu dobre narodne stvari iskrena hvala.

Pri c. kr. evidencijskem uradu v Kranju je valed smrti nadgeom.tra Prins gornje prazno geometersko mesto. Ta urad je popolnoma samostojen in je radi velikega obsega velike važnosti. Do sedaj smo imeli Kranjci to srečo, da so upravljali ta urad vedno tujci, ki niso razumeli narod in narod ne njih. Višja oblast pa kator je to sploh bile v praksi, se je izgovarjala, da je pomanjkanje domačih uradnikov. V resnici pa se pošiljajo domačini na zapuščene, slabe kraje, tujci pa se nastavljajo v dobrih krajih. Opozarjamo tedaj še danes merodajne kroge, naj pazijo na to, da se nama ne pošlje zopet kakinega drugorodca. Na domačih tleh najprej kruh domačinom.

V ljudski knjižnici Narodne štaltnice Kranju, se je izposodilo od 15. dec. 1910 do 31. febr. 1911 v 278 slučajih 759 knjig (lansko leto v istem času pa v 196 slučajih 874 knjig, torej letos več v 82 slučajih 85 knjig). Knjižice se izposojujejo članom Narodne štaltnice brezplačno, nečlanom pa proti pristojbini 60 vin. polletno in sicer v sredah zvečer od pol 8. do pol 9. ure ter ob nedeljah dopoldne od 11. do 12. ure.

Festv občinstva! Knjižnica »Narodne štaltnice v Kranju« sedaj ljudska knjižnica je posojala zadnje leta sledeče: izposodilo se je l. 1904 knjig 95 1905 knjig 195, 1906 knjig 312 1906 knjig 2050, 1908 knjig 2533 1909 knjig 4366 in l. 1910 knjig 6803. — Te številke izkazujejo velkanski napredak prepotrebne knjižnice, katere se smelo lahko šteje za največje društveno knjižnico slovenske. Nala Nar. štaltnice, temveč naprednega občinstva spleh dolžnost je, vzdrževati knjižnico na sedanjem častnem mestu, zato se obračamo, cenjeni meščani, do Vaše priznane poštvovalnosti ter Vas prosimo podpore. Prepričani smo, da ima vsakdo izmed Vas obile prebranih knjig, ki mu leže v omarah zaprte, ne da bi komu kaj hamlile. Dajte jih ljudski knjižnici, kjer bodo rodile dober sad, saj bodo ale svoje namenjeno pot med ljudstvo v zabavo in izobrazbo!

Glasbena hala v Kranju privedi s svojimi gojenici in gojenkami v prvih dneh prihodnjega meseca javno produkcijo v gimnazijski talovadnici. Na sporedu so vijolinke in klavirne točke ter eno-, dvo- in štiriglasno petje s spremljevanjem klavirja. Vstopnine ni. Natančneje poročilo objavimo prihodnji teden. K tej produkciji so vabljeni vsi ljubitelji glasbe.

Umrila je gospe Franciska Mayr, rojena Sumi, v visoki starosti 83 let. Naša sočinja!

»Fantovska Strazi« v Zabucl je sklenila ustanoviti svoje »Ljudsko knjižnico«. V ta namen se je v sodele, 12. t. m., vršil pogovor s gostilni g. Antona Cegnarja v Zabucl, kakor smo zadnjič poročali. Tega razgovora sta se tudi udeležila kot zastopnika škofjeloške »Nar. štaltnice« gg. Avgust Nadile in Anton Arhar. Prvi je zbrancem odborn in članom »Fantovske Strazi« kakor tudi ostalim društvenim prijateljem pojasnil pomen Ljudske knjižnice za izobrazbo našega naroda. Vsi navzoči so pritrdjevali govorniku. Nato se je razvrstilo dele in ukrenile vse potrebnost, da bo Ljudska knjižnica v kratkem jela delovati. Pročijo se pa vsi oni, ki imajo kaj odveč knjig in jih ne rabijo, naj jih podarijo »Fantovski Strazi« v Zabucl.

Dvoje trupel odkopanih. Pišejo nam: Letos 12. januarja sta Miha Koder in Urban Kaltenekar iz Podbrda skupno popivala v Zgagovi gostilni v Podporeznu in ko sta se ga že precej nabrala, sta zapustila gostilno in odšla proti koči, kjer sta navadno imela prenočišče kot dirvarja. Drugi dan je pa Stefan Peternecl našel Kodra kakih 300 korakov daleč od Zgagove gostilne mrtvega, ki je ležal deloma v vodi, deloma na suhem. Kmalu nato sta pa našla Anton Gaser in Miha Frelih v koči napot smrznjenega Kaltenekarja, kateri se je pa samo te vedel spominjati, da je prišel po hrotenih in po rokah v kočo, kar se je tudi poznalo na snegu. Ker je pa nastala govorica, da je Kaltenekar ubil Kodra, se je podala 15. februarja komisija iz Škofje Loke na pokopališče v Sorico, katere je dognala, da je Koder smrznil. Predno je pa komisija dospela, se je odkopale neko druge truplo in ko je cerkveni videl, da se ni odkopale prave truplo, se ga nazaj zakopali in Kodrovo odkopali. Truplo je bilo popolnoma smrznjeno in se ravnotako, kakor ko se je položilo v zemljo, akoravno je že celi mesec ležalo v zemlji.

Komunercije za šolske vrstove je delniški solski svet sporazumno s kranjskim delničnim odborom po 90 K nakazal iz delične vsote normalnosolskega sklada sledečim učiteljem za ohranjanje šolskih vrstov v letu 1910: nadučitelja Ivanu Jersku v Križih pri Trzinu, nadučitelja Francu Rojini v Smartnu pri Kranju, šolskemu vodju Ivanu Šemeriju v Lesah in šolskemu vodju Jožetu Tavliju v Radomljah.

Sankcijentne Lencove pri Radovljici. Ker so snežne razmere na lencovskem sanktališču jako ugodne, in ker je na Gorenjskem krasno solsteno vreme, je v nedeljo zopet najlepša prilika za sankcače.

Obrtna zadruga na Bledu. Dne 2. svedca, ob 8. popoldne smo imeli občini zbor, na katerem je poročal načelnik o delovanju zadruge. V letu 1910 je bil občini zbor za leto 1909 in 6 odborov se. Istopili so gostilničarji iz zadruge, kateri so ustanovili stanovsko zadrugo. Nanovo je dobilo 16 članov obrt, opustilo obrt jih je pa 10. Članov ima zadruga v občini Ribni 33, v Sretni vas 51, v Gorjeh 76, na Bohinjski Bistrici 72 in na Bledu 125, skupno torej 357. Ustanovila se je tudi zadruga posredovalnica za delo, ki posluje v zadrugi pisarni ob uradnih urah vsak dan od 8. do 12. dopoldne in od 2 do 6 ure popoldne, izven te popoldneve ob nedeljah in praznikih. Objavi se tudi, da grede kamni od c. kr. politične oblasti zaradi prestopkov obrtnega reda v prid zadrugi bolniške blaginje. Podnačelnik Dragotin Repe je poročal o računu: Premošeniško stanje obrt. zadruge je bilo od začeta leta 1910. v znesku 1399 K 81 v. in je naraslo koncem leta na 1738 K 23 v. Leta 1908. ko je načelnik L. Leber prevzel blaginjo od bivega načelnika Ivana Rusa, je snasala rezerva 976 K 33 v. in je v teku treh let narasla na 1738 K v. — Na predlog g. podnačelnika se izloči s vzhikom za načelnika g. Leopold Leber, klepar in posetnik na Bledu; za podnačelnika g. Dragotna Repe, trgovca in posetnik na Bledu. — Na predlog Ivana Pokutarja se sklene sledeča resolucija, katere se ime objavi na merodajnem mestu: Naprosi se c. kr. poštno in druzjavno ravnateljstvo v Trstu, da ustanovi še toliko zaletjeni c. kr. pošt. in druzjavni urad na postaji Bi-d, katerega se vseobča pogreša posebno s otrom na promet s tujci, katerih je na Bledu vsako leto več. Načelnik zadruga bolniške blaginje na Bledu, Dragotin Repe, objavi stanje dohodkov in stroškov za leto 1910, iz katerega sledi, da kate v letu 1910 čistega dobička čez 1500 K. Ker se je v letu 1909. nabrle čez 700 K čistega dobička, razpolaga zadruga bolniška blaginja na Bi gu koncem leta 1910 s premoženjem čez 23000 K in svojo pisarno s tajnistvom. — Iz teh vrstic lahko posumamo tako posamezni obrtniki, kater ceh kraji, kjer se ni obrtne zadruge, da se z vztrajnim delom dosežejo lepi uspehi za doberbit obrtnega stanu in obrtna zadruga želi, da bi se po celam Kranjskem obrtno zadrugništvo razvilo veliko bolj kakor pa dosedaj. Z nasveti pri ustanovitvi je načelstvo, tako obrtno zadruga kakor zadruga bolniške blaginje, drage volje na razpologo.

Noge ni je sklenil. Dne 16 t. m. ob 6. uri zvečer je napregel 65 letni Grga Umnik, hišpec pri Ig. Rebolju, gostilničarju pri Jahaču, na dvoriscu konja. Pri tem je stopil na ledeno mesto, ispednilo mu je in padel je tako nesrečno, da se je v ledju zlomil nogo. Dne 17. t. m. so ga prepeljali v delniško bolnico v Ljubljani.

Smrtnil je v odprtem hlevu v Menginu Anton Komar, star 68 let.

V došli pravljica. [Konec.] V sanjah hladimo za skratom, ki stopa pred nama. Kar nasrta na zdrani iz teh sanj globoke venčanje in pred seboj zagledamo zakletega medveda, pred katerim stoji čarobna princesja in ne dalet od tod že zopet srečamo rdečo kapico, kateri jako ponižno sledi volk. Kar zavrti v vrtilah nad nami in sedmese krotarjev se zapodi nam nad glavami, grde kričaje. Izpred Josta sem pa se pripode trope mačk in mačkov. V tem trenotku se skrat zlobno nasmeje, zbudimo se in konec je naših krasnih sanj. Ker pa ves svet trdi, da sanje veliko pomenijo, prepričani smo, da vsa ta, kar se nam je sanjalo, gotovo vidimo na IX. sokolevi maskaradi. Zatorej, kdo je rade in lepoveden, naj se znajde dne 25 t. m. ob pol 9 uri svečer gotovo v sokolevi telovadnici.

V došli pravljica. IX. maskarada telovadnega društva "Sokol" s ženskimi oddelkom v Kranju. Vabila za to maskarado se razpošilja ta teden. Delo se tukajnje tiskarne g. Lampreta in predstavljajo skupine starih gob. Na največji sedi zelena laba ter se pripravljajo hlastiti po muhi, ki je ravnokar odletela. Zbog take predrznosti žabe kremiti goba obupne in jetne obraz, a druge tri se ji skodražljivo smejejo. Izdelane so vabila v starih barvah ter se jako lična in originalna in naslovu maskarade kakor nalašč primerna. Ako bi se pa pri veliki množici vabil koga prešlo, ki bi se rad udeležil maskarade, naj to oprostí in naj se zgani pri tajniku hr. Franu Crobathu ml.

Predpustna domača veselica v Narodni čitalnici v Kranju. Vsako pozna neumotno delovanje čitalnice. Kar je močno storiti v prihodnje družabnosti ali pa povzdigo in razširjanje izobrazbe, vse to nudi čitalnica v polni meri. Kje pač je najti v kaki čitalnici "tjudeke kojtnice", kakršne ima kranjska? In drugega nimate! Nodosegljiv pevski zbor, neprimeren oder diletantov, mnogostevilna poučna predavanja i. t. d. In kakor na rosen način, tako nudi čitalnica tudi na prijeten način vsakomur prilicnosti v prijetni vsakomur dostojni družbi najkrajše zabave, razbistriiti se in poživiti se. — Z namenom nuditi vsemu občinstvu, kdorkoli naj le hoče priti, prav mnoge nepričakovane veselja, je priredila čitalnica pretežno soboto dne 11. t. m. "Predpustna domača veselica". Sodelovali so radevolje društvi "Sokol in Merkur". Iz vsa tri društva, prednjena s demokratično mislijo, so nudila res iskreni večer. V ljubki dekoriranih prostorih se je v najboljšem, res vsakogar uzadovoljujočem veselju, v prijetni družbi, gibalo pozne v noč. Nikogar ni bilo, ki bi se ne imel res izborna. Vsi prostori čitalnice so bili ena sama družba na glede na kakršnekoli stanovske ali druge slične oziroma. Le vprašajte jih, le vprašajte vi, kamur bi bilo močno priti, vprašajte one, ki so prišli, in zvedeli boste le eno samo sodbo: "Prav res presrečno ljubko je bilo." In v tem smislu naj napreduje čitalnica. Vse njene prireditve na zabavnem polju naj bodo v tem smislu. In prepričana naj bo, vse sloje probujajoča čitalnica, prepričana naj bo, da se bo vedno večine občinstva zbirale okrog vedno širše pisajočega prapora. Najlepše izpričevalo za čitalnico je dejstvo, da je vsakdo, kdor le stopi v njene prostore, z radostjo dobrodošel in da vsakdo le to ve povedati, da se res dobro počuti v njih, in vsakdo se začuden povprašuje, kako vendar da se vedno še najde kdo, ki besediči o napetosti med sloji v čitalnici. Da res je, bilo je pred leti tako, danes pa ne, danes ni več tako! Le pride naj vsakdo in sam naj se prepriča o tem.

Umrla je v Kamni gorici gospa Kristina Globočnik, rojena Toman, šufinarjeva vdova in poselstnica.

Plačni vendek prireda tukajnji mojstri v nedeljo, dne 19. svečana 1911 v gostilni pri "Slonu". Svira godba na lok. Vstopnina 40 vinarjev za osebo. Začetek ob 7. uri svečer. Ker je čisti dobiček namenjen tukajnji godbi požarne brawbe, se prepričala hvaležno sprejemajo. — Ako kdo ni dobil po pomoti vabila, naj ravno tako pride, ker je vsak dobro došel. Za mnogobrojno udeležbo se priporočajo prireditelji.

Zemljiska vsake velikosti po jako nizkih cenah, v lepih legah in rodovitnih krajih, pripravna za poljedelstvo, živinorejo, v bližini mest ali večjih trgov letišča, so pod ugodnimi pogoji naprodaj na Koroškem. Pojasnila daje iz prijaznosti: Franc Kamnikar v Celovcu, Schiffgasse 2/1.

Osvoboditev ruskih kmetov. Dne 10. februarja je poteklo 50 let, odkar je izšel manifest carja - osvoboditelja Aleksandra II., ki je osvobodil ruskega kmeta iz polsuženstva. Ta volevažen, za napredek in razvoj Rusije velenameniti dogodek so povzročili na Ruskem praznovati s velikanskimi svečanostmi. Da se se teh svečanosti v prvi vrsti udeleževali ruski kmetje — muhi, se razume samoočuhbi.

Bedeči človek. Profesor Enrico Morrelli, znani psihater in antropolog na vnačilšču v Genai, je te dni izdal "Antropologija Generale", ki sklepa iz razvoja človeškega rodu do današnjega dne na bodoče človeške telesne in duševne lastnosti. V bodočnosti bodo imeli ljudje večje in okroglejše glave, manj zob, manj prstov. Mesinec na nogi bo izginil. Roke ne bodo več tako dolge, vnetje slepiča izgine, ker ne bo imel človek več slepiča. Pri ženskah pa bodo izginile prvi, to pa radi neperabe.

Zenake iz nižjih slojev ne doje, ker nimajo časa, iz višjih slojev pa ne doje iz komednosti.

Kuga v Indiji. Kuga v Indiji se je začela strahovito širiti. Kakor poročajo londonski listi, umre v Indiji na teden 10.000 do 20.000 ljudi. V zadnjih 14 letih, odkar ni kuga nikdar prenehala, je umrlo za kugo nad 8 milijonov prebivalcev.

Za Simona Jenkeva spomenik je nabral v gostilni Mavril Mayr v Kranju g. Anton Adamič znesek 3 K. Živel! Sveto izročilo blagajniku Narodne čitalnice v Kranju.

Kdor ljubi pristni čaj najfinejše kakovosti in z lahino aroma, naj poskusi

SANG-HO TEE

500 g K 5-80, 125 g K 1-50. V okusu poln, a vendar mehak (ne grenak) in cen v rabl se lahko smatra Sang-Ho kot najpopolnejša mešanica angleškega načina.

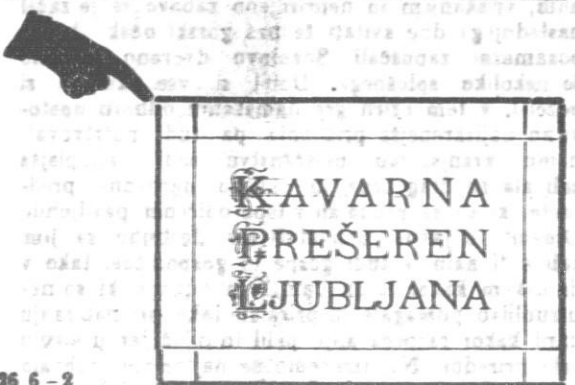
Z. Kranje.

245 6-4

3 stanovanja

se oddajo takoj v hiši št. 163 in 164, in sicer eno v prvem nadstropju s tremi sobami ter pritliklinami in dvoje pritlikčno, vsako obstoji iz dveh sob s pritliklinami.

Pojasnila daje Ignac Fock v Kranju.

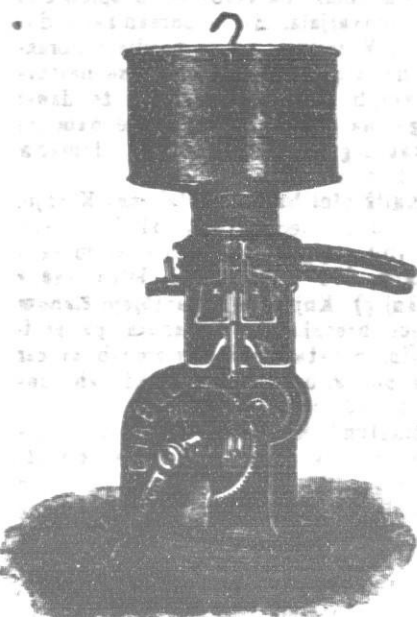

26 6-2

Ceno čiško posteljno perje!

5 kg novega oskubenega K 9-60
boljše K 12-—, belo, mehko oskubljeno K 18-— do K 24-—, snežno-belo, oskubljeno K 30-— do K 36-— Pošilja franco po povzetju. Zamenja se in vzame se nazaj, če se povrnejo poštni stroški. 21 6-3

Benedikt Sachsel, Lobes 371 pri Pirnu, Čdn

Najnovejši ameriški „Diabolo“-Separator za posnemanje mleka iz tovarne Mayfarth & Comp. se dobi pri Edmund Rooss v Kranju po zelo znižanih cenah.

Separator posnema v eni uri, in sicer manjši 120, večji 220 litrov in naprej. Najhitrejše posnemanje. Zelo lahke vrtenje in najpriprostejše obratovanje. Vsakemu reflektantu se da tak posnemačnik 8 dni na polizkušnjo. Za posetnike, ki imajo same 3 krave, se že izplača tak posnemačnik.

Ravnokar se rezuje pri Ed. Roossu v Kranju različna vprašanja glede vsakevrstnih drugih gospodarskih in poljedelskih strojev.

36 1

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III., Am Heumarkt štov. 21.
Patentni: 249 26-9

vročeparni lokomobili
z brezventilnim preciznim upravljanjem
Originalno strojedelstvo Wolf 10 — 800 k. s.
Obratni stroji s najvišjo popolnostjo in dobičkom
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdanih nad 720.000 k. s.

Loterijska srečka dne 12. februarja t. l.

Trst 27 58 34 18 1

Oklic.

Po tuhinjski dolini se je razširila govorica, da je bil na Barbare semenj v hlevu gosp. Franceta Hribarja, po domače „Klicabirta“ v Kamniku smrkav konj.

34 —1

To pa ni res, kar potrjujem tudi jaz, Primož Matjan, po domače Vide na Lazih, ker sem se sam prepričal, da je bil ta konj v nekem drugem hlevu, ne pa v Klicabirtovem.

KAMNIK, 17. svečana 1911.

Primož Matjan.

Spomlad je tu!

Zatorej poizkusite in se prepričajte, da so edinole

35 12-1

prava Erfurtska cvetlična in zelenjadna semena

najzanesljivejša in za naše podnebje najplodovitejša ki se dobivajo v Kranju edinole pri

M. ŠILERJU
trgovina s semeni in razpošiljatelj dežel. pridelkov
Kranj 68, nasproti g. Gofa.